

УДК 141.7

<http://orcid.org/0000-0002-7996-6830>

ДИНАМІКА НАГОЛОСІВ У КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПОЛОЖЕННЯХ ПРО МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

В.Г. Мурадян, аспірант, НТУ «ХПІ»

Стаття розглядає міграцію у її багатоаспектних проявах та з урахуванням сучасних процесів. Наводиться аналіз вітчизняних концепцій, що розглядають міграцію, з метою встановлення різних аспектів феномену та виділення спільних рис, на базі яких можна робити висновки. Розглядаються такі проблеми як адаптація та асиміляція мігрантів у контексті різниці моральних, культурних, правових парадигм. Ставиться запитання щодо розділення суспільства на своїх та «чужих» та неготовності підготовлених та існуючих процесів до реалій сучасності.

Ключові слова: міграція, аспекти міграції, глобалізоване суспільство, багатоаспектні репрезентації.

Актуальність. Через високу важливість та вплив на суспільство міграцію завжди вивчали науковці як сучасні, так і закордоні, кожний у своєму напрямку, але з наголосом на правових аспектах цього феномену. Сьогоднішні реалії все більше свідчать про ускладнення усіх сфер життя. Якщо ж говорити про міграційні процеси, то в глобальному світі вона починає грати досить неоднозначне значення. Вона має неабиякий вплив на формування суспільних спільнот, а іноді й самого суспільства, країн. При аналізі цих процесів Ми стаємо свідками актуалізації таких проблемних питань, як ідентичність, розуміння «свого» середовища, проблеми Чужинця та ін.

Глобальний світ дає можливість побачити процеси поєднання різних, іноді полярних культур. Або можна стати свідками трансформацій в самій культурі, суспільствах, що приймають. На ґрунті ціннісних уподобань розгортаються події, іноді драматичні, що свідчать про зміни в самій людині. Актуальність теми також тісно пов'язана з тим фактором, що ефект феномену міграції, його вплив та усі процеси є одним з чинників, що обумовлюють майбутнє людей та цивілізації в цілому.

Отже міграція вимагає зацікавленості в площині системного бачення, перш за все, бачення в антропологічній площині світу, що змінюється прискореними темпами.

Новизна. Пропонується з урахуванням усіх вітчизняних концепцій розглядати міграцію у її багатоаспектному форматі у зв'язку з сучасними тенденціями проявлення цього феномену.

Мета. Дослідити динаміку змін в концепціях, присвячених феномену міграції та її процесів, в сучасних вітчизняних дослідженнях.

По-перше, проаналізувати найбільш актуальні вітчизняні концепції міграції, в яких ставиться наголос, в основному, на правовому боці дослідження феномену міграції. По-друге, враховуючи ускладнення міграційних процесів, про що свідчать сучасні події, висунути своє бачення феномену міграції, але в контексті філософської антропології.

Основна частина. Якщо проаналізувати концепції, де розглядаються міграція як феномен та міграційні процеси сучасності, то найбільша їх кількість аналізує державно-правовий аспект цих явищ. Але останнім часом з'являються й такі, де мова йде про ідентичні характеристики, культурні особливості, морально-правові нюанси міграцій та мігрантів. Ми проаналізуємо декілька з них, щоб зрозуміти, наскільки концептуальні положення віддзеркалюють ті проблеми, які почали стрімко з'являтися в контексті динамічних змін сучасного суспільства.

Детально зупинимося на значимих працях вітчизняних вчених в галузі міграційних процесів. Фундаментальною роботою є «Міграційні процеси в сучасному світі: обіговий, регіональний та національний виміри. Понятійний апарат, концептуальні підходи, теорія та практика» за редакцією Ю.І. Римаренка. В роботі розглянуто чималий пласт маловідомих проблем – етнічних, біологічних, культурних, медичних, правових, соціологічних. Такий стан здається виправданим, тому що міграція як безперервний соціальний процес вимагає від урядів та управлінців повсякденних ситуативних рішень. Міграція постає в теоретико-прикладних уявленнях складним процесом, для урегулювання якого слід застосувати добровільне та вимушене регулювання переселенських потоків і хвиль.

Активне ставлення держави до мігрантів найкраще проявляє себе у правовому зрізі. Кожна цивілізована держава по-різному ставиться до

особистих і колективних прав громадян, а тим паче – іноземців та осіб без громадянства. По суті щоб вважати себе правовою, вона мусить створювати належні умови для юридичного забезпечення прав і свобод мігрантів. Це, так би мовити, моральний бік справи. Інший бачиться в тому, що держава володіє «правом сильнішого», і всезагальна справедливість, яка офіційно проголошується нею, має бути реалізована сповна [2, с. 343].

В монографії Нижник Н.Р. «Державне управління в Україні: централізація і децентралізація» докладно досліджується державне управління в Україні, а саме – державне управління міграційними процесами в Україні в контексті централізації та децентралізації при розмежуванні повноважень державних органів [3, с. 13].

В монографії Новіка В. «Державна політика і регулювання імміграційних процесів в Україні», в основі якої визначення основних напрямків довгострокової імміграційної політики України, робиться спроба розроблення і наукового обґрунтування організаційно-управлінських форм і методів її проведення. Робота має окремий розділ «Нелегальна міграція і боротьба з нею в Україні», де не просто ставиться проблема такої розповсюдженої форми міграції для сучасного світу, як нелегальна міграція, але розглядається в контексті визначення принципових моделей побудови системи загальнодержавного і регіонального управління імміграційними процесами в Україні.

Але останнім часом змінюються ракурси проблем, що висвітлюють науковці. Прикладом може стати концептуальні положення Чехович С. Останній аналізує міграційні процеси, ставлячи наголоси також на правовому характері взаємодій. Але автор підкреслює характер змін міграційних процесів в умовах глобальних зрушень, які не могли не заціпити й нашу країну. Україна тривалий час була відірвана від загальносвітових тенденцій становлення міжнародного міграційного права. Завдяки своєму геополітичному становищу держава знаходиться на перехресті міжнародних масових міграційних шляхів і є одним з основних суб'єктів Євразійських

міграційних процесів. Проблема актуалізується і тим, що після розпаду Радянського Союзу й утворення на її території нових суверенних держав, союзні республіки відносно одна до одної набули статусу іноземних держав, їхні громадяни стали іноземцями, а подекуди через недосконале законодавство – взагалі особами без громадянства.

Саме тому основою даної роботи є правове регулювання міграційних процесів в Україні та становлення відповідних юридичних інститутів і державних органів, міграційне законодавство, інші джерела права, а також аналіз наукових джерел з питань міграції населення. Вхідження України в міждержавні, міжнародні інституції вимагає імплементації міграційних норм міжнародного права в національне законодавство України, внаслідок чого предметом даної роботи стали і міжнародно-правові акти та правова база тих країн, які вже мають чималий законотворчий і правовий практичний досвід щодо регулювання відносно нових для України міграційних суспільних відносин. [5, с. 237]

Робота Маліновської О. «Міграційна ситуація та міграційна політика в Україні», яка носить теоретичну і практичну спрямованість, стала, свого роду, відкриттям для багатьох людей, що цікавляться соціально-політичною проблематикою. Науковий аналіз нових явищ міграційних процесів, відображає серйозну занепокоєність відставанням у цій області знань. Так було відзначено, що протягом багатьох років дані про міграцію не публікувалися у відкритій пресі, що не дозволяло обговорювати ці проблеми й обмінюватися результатами досліджень. Це, в свою чергу, сприяло тому, що вчені не змогли вчасно пояснити і спрогнозувати проблему біженців. Проблеми соціально-політичного та економічного розвитку країни підсилювала міграцію і сприяла їй. Багатотисячні людські переміщення стали носити відкриту і сховану форми. Перша була викликана масовим відтоком населення з Азербайджану і Вірменії, друга – з інших союзних республік. Відзначалося також, що з проблемою міграції пов'язане загострення міжнаціональних відносин у тих республіках, де зберігається потреба в

завезенні додаткових трудових ресурсів для роботи на підприємствах, тоді ще союзного підпорядкування, розміщених без обліку демографічного фактору.

Отже, ми бачимо, що основний аналіз міграції зосереджений саме в правовому контексті. Але ті зрушення, що мають місце в такому динамічному сучасному світі, вимагають від науковців розширити спектри вивчення міграції. Ми стаємо свідками того, що міграції впливають на розвиток, історію та культуру окремих націй, держав, а інколи й людства. Змінюють ментальність, як свою, так і чужу. Надають можливості змінювати генофонди країн. Очевидним є той факт, що міграція впливає на різні аспекти життя, змінюючи існуючі соціальні парадигми та викликає необхідність у суспільства змінювати траєкторії розвитку.

Хотілося б проаналізувати окремим пластом статті з енциклопедичних джерел. В основному данні, отримані з них, – це концептуальні уявлення про чисельність мігрантів, які, долаючи транскордонні відстані, прощаються з однією країною і зустрічаються з іншою. Статті, в основному, вказують на відносини, які вибудовують держава із тими, хто прибуває до неї, описуються можливості держави як політичного і соціального організму, якій по відношенню до мігрантів майже ніколи не буває пасивним.

На наш погляд, найбільш яскраві теоретико-методологічні описи міграційних процесів початку ХХ ст. представлені в роботах П. Сорокіна, а потім – Н. Еліаса. Демографічні науки, наприклад, і сьогодні орієнтуються на теорію соціальної мобільності, запропоновану П. Сорокіним. Виділяють три види руху населення: соціальне, міграційне та природне, однак предметом їх вивчення є лише два останніх. Соціальний рух – синонім соціальної мобільності, яка представляє собою, за визначенням П. Сорокіна, перехід від однієї соціальної позиції до іншої, став предметом вивчення соціологічної науки. Природні рухи включають народжуваність, частота укладення шлюбів та їх розірвання, смертність, вивчення яких є виключною компетенцією демографії. Нарешті, міграційні рухи – сукупність всіх

територіальних переміщень населення, які, в кінцевому рахунку, визначають характер розселення, щільність, сезонну і маятникову рухливість населення [8, с. 245]. Дослідженням цих проблем займається не тільки демографія, але і географія народонаселення.

Отже, якщо спиратися на П. Сорокіна, то аналіз міграційних процесів має широкий спектр дослідження. Але ж він жив на початку ХХ століття. Можна припустити, що сьогодні – міграційні рухи повинні бути розглянуті в набагато більш широкому розумінні, а їх відлуння у демографічній площині, економічній, соціальній стали вже класичними для вивчення міграції. Але сучасний світ змінився настільки, що вести мову тільки про такі зрушення вже не можливо. Релігія, культура, наука, освіта, виховання, норми життя тощо змінюються разом із тими, хто «прибувають» до нових територій. Звідси і зацікавленість цим процесом, але вже в інших контекстах. Наприклад, а як пов'язані між собою правові та моральні складові в контексті реального фактичного матеріалу сьогодення Європи, України, Азії?

Що ж є міграція в інтерпретації різних підходів і дисциплін? Найбільш поширеним є визначення, запозичене знову ж таки, з категоріального апарату демографії і використовується в різних нормативно-правових актах: міграція (від лат. *Migratio* – переселення) – це переміщення людей з різних причин через кордони тих чи інших територіальних утворень з метою постійного або тимчасового зміни місця проживання. Дослідниця філософське-психологічних аспектів міграції С.К. Бондирева визначає, що міграція – багатомотивне суспільне явище з характером потреби, яке можливе завдяки мобільності людини. Воно реалізується як у фізичному, так і у віртуальному просторі. Далі у своїй роботі вона також вдається до просторової термінології: міграція – це просторова активність (переміщення) індивіда, спрямована на оволодіння ресурсами нових територій і пов'язана зі зміною місця проживання [6, с. 142].

Міграція в соціологічному розумінні, за Т.М. Юдіної, – це зміна соціальної структури і статусних характеристик різних шарів і груп

населення держави чи регіону під впливом соціальних переміщень населення або його частини за межі державного або адміністративного кордону на відносно тривалий термін. Тут ми бачимо протиріччя визначення з розглянутої раніше і широко вживається концепцією видів руху населення (співвідношення понять міграційного та соціального руху), однак сам підхід цікавий, тому що відображає нові грані в розумінні міграції. Автор зазначає, що «міграційний процес впливає на соціальну ситуацію в усіх сферах суспільства, як приймаючого, так і віддає населення, і сама ситуація впливає на цей процес».

Нарешті, Л.Л. Рибаківська характеризує відмінності між розумінням переміщення і переселення. «Це – не синоніми, а подання про міграцію як в широкому, так і вузькому значенні слова. У вузькому сенсі міграція – закінчений вигляд територіального переміщення, що завершується зміною постійного місця проживання. До міграції в широкому сенсі слова відносять поряд з переселенням також сезонні, маятникові і іноді епізодичні міграції. Відмінності між різними видами переміщення – в їх тривалості, регулярності, цільової спрямованості, структурі тощо».

Автор статті вважає, що концептуальні підходи до аналізу міграції в XXI столітті повинен бути міждисциплінарним, де підкреслювалась би, по-перше, універсальні ознаки міграції. По-друге, з'являється потреба аналізу просторове-територіального аналізу, бо міграція – це не тільки процес певної територіальної мобільності, але і «стан примирення з новим середовищем», що припускає «розрив певних груп людей зі «своїми» екологічними, соціокультурними, виробничими структурами ідентичності і входження в «чужі» структури ідентичності на новій території». Це приведе до питань ідентичності і національних особливостей, взаємодія одного з іншим тощо. Актуалізуються філософське-антропологічні питання. Бо і відношення до прибульців не завжди було однозначним. Ставлення до міграції у розрізі часу змінювалося залежно від стадії розвитку суспільства. Після приходу промислової революції метаморфози майже припинилися та утворилося

стале ставлення до міграції – позитивне та прийнятне (принаймні для вільного (частіше білого) населення), що пояснюється багатьма факторами. Зміни настали після глобалізації та кризи у сферах економіки та міжнародних відносин, коли безпрецедентна кількість мігрантів прибула до розвинених країн постіндустріальної економіки. На цьому етапі, у сьогоденні, багато понять, термінів, категорій зазнають перегляду їх значення та набувають нового змісту.

Міграція має багато видів та підвидів що були виділені та розроблені науковцями на підставі різних чинників та критеріїв. Такі фактори дуже важливі для досліджень та пошуку відповідей на актуальні проблеми та питання пов'язані з міграцією. Автор в своїх дослідженнях звертає увагу на такий критерій визначення міграції, як добровільність. Добровільність залежить від причин, що впливають на прийняття остаточного рішення щодо переміщення, а конкретніше, за причиною міграція поділяється лише на два види: вимушена та добровільна. Добровільна міграція може бути викликана різними причинами (економічні, екологічні, психологічні, кліматичні, тощо), але головною умовою є те, що особи приймають добровільне рішення про переїзд та знають куди, як, на яких умовах вони переїжджають. Зовсім інша ситуація з вимушеною міграцією. Причин вимушеної міграції також багато: військові конфлікти, етнічні, політичні, релігійні переконання людей, належність до певної соціальної групи, стихійні лиха, екологічні та техногенні катастрофи, тощо. Однак в умовах вимушеної міграції дуже важливим є наслідки для людей, що вимушено мігрують. Є ще один критерій поділення людей, що вимушено мігрують: за географією міграції. Існує лише дві категорії мігрантів за цим принципом поділу: біженці та внутрішньо переміщені особи.

Іншим аспектом міграції є мораль та традиції суспільства, з якого мігранти походять, а також до якого вони прибувають. Останнім часом ми все частіше стаємо свідками зіткнення і культурних, і релігійних, і навіть моральних принципових позицій. Особливістю проблем, пов'язаних з

різницею у моральних стандартах, є те, що мораль витікає з більш глибокого та складного аспекту життя людей, ніж закон. З історії та теорії держави та права чітко звісно, що мораль є базою для закону та закони приймаються, а важливіше виконуються, лише за умови узгодження, або принаймні відсутності протиставлення їх з моральними стандартами більшості суспільства. Цей аспект також є дуже важливим та буде розглядатися окремо у подальших дослідженнях.

Різниця між моральними, правовими, релігійними та іншими характеристиками мігрантів та місцевого населення викликає конфлікти у суспільстві, коли держава не створює умов для зменшення непорозумінь та покращення діалогу між цими категоріями населення. Конкретні випадки сутичок між місцевим населенням та мігрантами були вже неодноразово зафіксовані, наприклад, у Німеччині, Франції, Бельгії, Угорщини. За свіжими даними, приведеними у газеті «Die Welt» лише за перші дев'ять місяців 2017 року у Німеччині сталося 211 атак на місця проживання шукачів притулку [10]. А в цей же час сусідня Франція наприкінці лютого 2018 року оголосила про намір змінити міграційне законодавство з метою посилення контролю, зменшення строків на подачу заяви про міжнародний захист та подовження строків тримання під вартою. Такі зміни в законодавстві широко обговорюються в суспільстві оскільки ставлять важливі запитання стосовно прав людини у поєднанні з моральними аспектами та наскільки можливо обмежувати права мігрантів [11].

Наявність різних концепцій міграції жодним чином не характеризує цей феномен як нечіткий, хибний або нерелевантний до парадигм буття. Навпаки, такі показники лише характеризують явище як багатогранне та поліморфне, пояснюють його значущість для суспільства та ту роль, яку феномен відіграє у формуванні майбутнього людства. На сьогоднішній час перед філософією стає завдання антропологічної концептуалізації міграції в її контекстуально-обумовлених багатоаспектних репрезентаціях. У старі часи міграція була одним з основних засобів розповсюдження та передачі інфор-

мації, у період до масового друку книжок та газет мандрівники подорожували та разом з собою несли відомості про події з краю, якого вони вийшли та усіх, що траплялися їм на шляху при цьому мандрівники мали обмежену або взагалі жодної інформації про місце до якого вони йшли. Сьогодні навпаки, перед вирушенням з будь-яких цілей, а інколи вже у процесі подорожі, люди спочатку вивчають наявну інформацію про місце куди вони хочуть або можуть піти з метою зрозуміти чи буде їм там зручно та чи достатньо ресурсів для задоволення своїх потреб. Більше того, саме наявність такої інформації та широкий доступ до неї найчастіше й викликають саме бажання мігрувати та переїхати, хоча існує також багато випадків коли вирушати у подорож люди вимушені. Глобалізація з однієї сторони змінює реалії феномену міграції, але також ті обсяги міграції, яких вона набула за останні часи та її різні елементи виявили неготовність суспільства до наслідків міграційних процесів сучасності. Після криз ХХ сторіччя та створення правової платформи для регулювання багатьох аспектів міграції, розвинуті країни, що є рушійними силами прогресу, «думали», що усі події, ситуації знаходяться під жорстким контролем. Але події, що сталися на початку ХХІ сторіччя показали, що наслідки деяких з них можуть унеможливити регулювання питань міграції за існуючими системами та напрацюваннями. Виникла ситуація, коли правові, культурні, моральні та інші стандарти не відповідають вимогам сучасного становища та створюють серйозну проблему, на яку необхідно зараз витратити багато ресурсів для тримання ситуації під контролем.

Яскравим прикладом такої ситуації можуть послужити модульні містечка, що були створені в деяких містах України за допомогою уряду Німеччини. Контейнери, або як їх ще називають модулі, у яких є одно-, дво- та трьокімнатні квартири були розташовані у певному порядку з урахуванням необхідності подачі до них води, тепла та електроенергії та створилася територія компактного проживання населення, що було вимушено виїхати із зони конфлікту на сході України. План як уряду-донора так і нашого уряду

був у тому, щоб ці містечка були місцями тимчасового розміщення уразливих категорій населення (до 3 місяців) до моменту як вони знайдуть інше, постійне житло у безпечному регіоні країни. Реальність виявилася такою, що багато сімей, які проживають у тих квартирах, живуть у них вже четвертий рік. Таким чином, ми стаємо свідками зіткнення правових, економічних, соціальних, моральних складових суспільства.

На сьогоднішній час питання моралі та права мають бути розглянуті у контексті більш глобалізованого світу ніж раніше. Фактичний матеріал показує, що слово «мігрант» сприймається як щось з негативною конотацією, хоча кожна людина конкретно нічого поганого не зробила фактом свого переміщення, але у зв'язку з великою кількістю інформації, розповсюдженню у ЗМІ інформації про погані події, пов'язані з мігрантами («вони відбирають наші робочі місця», теракти, конфлікти), та стереотипізацією, більшість людей в цілому почали відноситися до мігрантів без довіри та з побоюванням. Хоча й таке відношення не ґрунтується на конкретному персональному досвіді та у багатьох випадках не має реального підтвердження у житті: мігранти зараз залишилися такими самими якими вони були й багато років тому назад. Найголовнішим є те, що така ситуація створює конфлікт у суспільстві, оскільки більшість мігрантів прибули з місць, до яких повернутися не можуть, тому будуть залишатися та необхідно будувати з ними нове суспільство та якимось включати їх у життя, що ускладнюються такими недружніми взаєминами.

Отже, необхідно поповнити традиційні концептуальні положення новими з урахуванням, перш за все, антропологічне-ціннісних змін глобалізованого світу.

Висновки. Таким чином, міграційні процеси у сучасному суспільстві відіграють трохи інші ролі, ніж на попередніх етапах розвитку. Сьогодні міграція впливає на сталі, сформовані суспільства та ставить багато запитань, відповіді на які неможливо надати без глибокого аналізу та вивчення цієї проблеми. В умовах сьогодення міграційні потоки змінюють суспільство в

усіх його аспектах та утворюють нову парадигму розвитку. Обговорюється питання про створення нового, глобалізованого та космополітичного суспільства у якому національні рамки або стерті, або сильно змінені для того, щоб відповідати новим викликам, поставленим наслідками масової міграції, демографічного вибуху у країнах Азії та подіях у країнах Північної Африки та Близького Сходу. На політичній мапі світу не залишилося майже жодної країни, яка б не була залучена до масштабних міграційних процесів в якості донора, реципієнта або країни з демографічної кризою. Оскільки міграція набуває в суспільстві, глобалізованому світі особливі масштаби, прояви, аспекти цей феномен має бути дослідженим саме в нових багатоаспектних репрезентаціях, які мають бути досліджені перш за все у філософській антропології, що й планується робити у подальшому дослідженні.

Література

1. Border displacements. Challenging the politics of rescue between Mare Nostrum and Triton / *Migration Studies*, Volume 4, Issue 1, 1 March 2016, Pages 1–19. <https://doi.org/10.1093/migration/mnv042>.
2. Римаренко, Ю.І. Міграційні процеси у сучасному світі: світовий, регіональний, національний виміри (Понятійний апарат, концептуальні підходи, теорія та практика): енциклопедія / Ю. Римаренко, Р. Абдулатипова, Н. Нижник та ін.; за ред. Ю. Римаренка. – К. : Довіра, 1998, – 912 с.
3. Нижник, Н. Р. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація: монографія. / К. : Вид-во УАДУ, – 1997 – 367 с.
4. Билсборроу Р., Хьюго Г., Обераи А., Злотник Х. Статистика международной миграции: рекомендации по совершенствованию системы сбора данных / Международное бюро труда / Р. Билсборроу, Г. Хьюго, А. Обераи, Х. Злотник – М. : АСАДЕМІА, 1999. – 419 с.
5. Бутов В. И. Демография: Учебное пособие. Под ред. В. Г. Игнатова. Второе изд., перераб. и доп./ В.И. Бутов – М. : ИКЦ «Март»; Ростов на Дону : Издательский центр «МарТ», 2005. – 576 с.
6. Пуригіна О. Г. Міжнародна міграція : навч. посіб. / О. Г. Пуригіна, С.Е.Сардак. – Дніпро : Вид-во ДНУ, 2009. – 352 с.
7. Кондратьев Я.Ю., Римаренко Ю.І., Олефір В.І. Основи міграцієзнавства: Навч.-мет. посіб./ Я.Ю. Кондратьев, Ю.І. Кондратьев, В.І. Олефір – К. : Ін-т держави і права НАН України, 2000. – 424 с.
8. Сорокін П. А. Социальная мобильность / П.А. Сорокин, В.С. Сапов – М. : Academia – 2005, – 588 с.
9. Е. Норберт. Общество Индивидов / Н. Елиас – М. : Праксис – 2001, – 336 с.
10. Nicole Goebel Refugee centers in Germany suffer nearly daily attacks / *Die Welt* – 06.11.2017 // Матеріали з он-лайн ресурсу газети - [41250754](https://www.welt.de).

11. Mark Owen Tightening grip: French government unveils controversial migrant law / France 24 – 22.02.2018 // Матеріали з он-лайн ресурсу каналу:
<http://www.france24.com/en/20180221-debate-migrants-france-new-law-macron-collomb-calais-refugees-asylum-human-rights>

ДИНАМКА УДАРЕНИЙ В КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ ПОЛОЖЕНИЯХ О МИГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССАХ

Вартан Мурадян

Статья рассматривает миграцию в её многоаспектных проявлениях и с учётом современных процессов. Приводится анализ отечественных концепций, которые рассматривают миграцию, с целью установления разных аспектов феномена и выделения общих черт, на базе которых можно делать выводы. Рассматриваются такие вопросы как адаптация и ассимиляция мигрантов в контексте разницы моральных, культурных, правовых парадигм. Ставится вопрос касательно разделения общества на своих и «чужих» и неготовности подготовленных и существующих процессов к реалиям современности.

Ключевые слова: миграция, концепции миграции, глобализированное общество, многоаспектные репрезентации.

THE DYNAMICS OF STRESSES IN CONCEPTUAL UNDERSTANDING ABOUT MIGRATION PROCESSES

Vartan Muradian

The article researches migration in its multi-aspect manifests and with the consideration of modern processes. The circumstances of nowadays life show that the approach that was taken to look at migration is not relevant anymore and needs adaptation. It also gives an analysis of national concepts that consider migration in order to identify different aspects of the phenomenon and singling out the common features that could be used as a basis for some conclusions. A big variety of local studies was researched and analyzed in order to see how the previous generation looked at migration. Such questions as adaptation and assimilation of migrants are also considered in the context of differences in moral, cultural, legal paradigms. Some examples of current situation with migrants that is aggravated by the influx to European countries in 2015 and 2016 show that the host communities are not willing to be help and adapt the migrants but a rather inclined to ban them from the territory.

The article asks the question of schism in the society and the ideas of “us and them” and failure of the prepared and existing process and procedures to the realities of nowadays. Today, migration influences on set, formed societies and creates many questions, which cannot be answered without a detailed analysis. In the modern circumstances migration streams change the society in all its aspects creating new paradigm of development. There is currently a discussion about the new globalized and cosmopolitan society where national limits are either blurred or are adapted in a way to answer the new challenges created by the consequences of massive migration, demographic boom in countries of South Africa and Middle East. There is barely a country on the world map that was not affected by the mass migration processes either in the role of country of origin or a country of arrival or a country with a demographic crisis. As the migration gets specific scale, types and aspects in the new globalized society it has to be studied namely in these multi-aspect representations, which in their turn should be researched first of all by philosophic anthropology and that is planned for the future study.

Key words: migration, aspects of migration, globalized society. Multi-aspect representations.